

Νεοελληνική μετρική

- Κάθε στίχος χωρίζεται σε συλλαβές, τονισμένες (με δυνατή φωνή) και άτονες (τις προσπερνάμε γρήγορα)

π.χ *αχός / βαρύς / ακού / γεται* (τις δεύτερες συλλαβές τις τονίζουμε περισσότερο)

- Οι συλλαβές που τονίζονται (με τη φωνή μας) περισσότερο λέγονται μακρές (-), ενώ όσες δεν τονίζονται λέγονται βραχείες (τις συμβολίζουμε με το υ) .

(μακρά συλλαβή , βραχεία συλλαβή)

- Το ζευγάρι των συλλαβών (τονισμένη , άτονη) το λέμε «πόδα» π.χ « *αχός* »

Στον κάθε πόδα μπορεί να έχουμε και τρεις συλλαβές .

π.χ « *στων ψαρών / την ολό / μαυρη ρά / χη* »

- Επομένως το μυστικό του μέτρου είναι ο πόδας , δηλαδή οι τονισμένες και άτονες συλλαβές του.

Ανάλογα με τη θέση (1^η, 2^η, 3^η) που βρίσκεται / νται οι τονισμένες συλλαβές , χαρακτηρίζουμε και το μέτρο του στίχου .

- Με βάση τα παραπάνω έχουμε 5 βασικά μέτρα

1. Ιαμβικό μέτρο (υ -) : πρώτη συλλαβή άτονη και η δεύτερη τονισμένη (με τη φωνή μας)

π.χ *μάνα / με τους / ενιά / σου γιους / και με / τη μια / σου κό / ρη*

2. Τροχαϊκό μέτρο (- υ) : ο τρέχων , ο γρήγορος ρυθμός .

Σε *γνω / ρίζω α / πό την / κόψη*

3. Ανάπαιστος (αναπαίω: αντιστρέφω) : αντίθετος με το δάκτυλο , αντιδάκτυλος .

(υ υ -) : *στων Ψαρών / την ολό / μαυρη ρά / χη*

4. Δάκτυλος (- υ υ) : *ξύπνα δρο / σιά της αυ / γής και φεγ / γάρι*

5. Αμφίβραχος (υ - υ) : *στην όψη / σου βλέπω / φουρτούνα / μεγάλη*

- Μυστικό για να μην μπερδεύουμε τα μέτρα

Ο τελευταίος γραμματικός τόνος του στίχου ταυτίζεται πάντα με τον ρυθμικό τόνο.

- Πώς ονομάζεται ο στίχος

Κάθε στίχος έχει 4 ονομασίες .

π.χ τροχαϊκός (μέτρο) οχτασύλλαβος (αριθμός συλλαβών) οξύτονος (γραμματικός τόνος στην τελευταία συλλαβή του στίχου) ακατάληκτος (όταν όλοι οι πόδες του στίχου είναι ισοσύλλαβοι) .

Μπορεί να είναι και :

Παροξύτονος : τονίζεται η προτελευταία συλλαβή του στίχου

Προπαροξύτονος : τονίζεται η τρίτη συλλαβή από το τέλος .

Καταληκτικός στίχος : όταν ο τελευταίος πόδας του στίχου έχει λιγότερες συλλαβές

(δηλαδή καταλήγει σε υπόλοιπο)

- Χασμωδία - συνίζηση

Όταν σε μία λέξη (ή ανάμεσα σε 2 λέξεις) βρίσκονται δίπλα - δίπλα 2 φωνήεντα, έχουμε χασμωδία (δεν ακούγονται καλά στο αυτί μας)

Τα δύο αυτά φωνήεντα τα διαβάζουμε σαν ένα , σαν μία συλλαβή (συνίζηση) .

π.χ Σε γνω / ρίζω α / πό την / κόψη

- Ομοιοκαταληξία

Όταν το ποίημα έχει ρίμα (ομοιοκαταληξία) , τότε έχουμε 4 βασικά είδη ομοιοκαταληξίας

1. Ζευγαρωτή : (ίδια Ρίμα α και β στίχου / γ και δ)

2. πλεχτή : (ίδια Ρίμα α και γ / β και δ)

3. σταυρωτή : (ίδια Ρίμα α και δ / β και γ)

4. Μικτή : διάφοροι συνδυασμοί .